

SVERIGES VETERANFÖRBUND

SWEDISH VETERANS FEDERATION

2026-01-01

Remissvar Fö2024/01914

Försvarsdepartementet

Remissvar över promemorian En veterangård för vila och återhämtning

Sammanfattning

Sveriges Veteranförbund (SVF) delar utredningens slutsats att det bör etableras en veterangård i landet där veteraner kan få vila, rekreation och återhämtning under och efter tjänstgöring i internationella insatser. SVF ställer sig därför bakom inrättandet av en verksamhet som möjliggör för veteraner och deras anhöriga att kunna tillgodose dessa behov och som även inkluderar samvaro och sociala aktiviteter.

Den tänkta veterangården bör på lika villkor utgöra en resurs för alla Sveriges veteraner, det vill säga både militär och civil personal. Detta innebär att dagens finansieringsmodell för statsbidrag behöver ses över och anpassas.

SVF ser det pågående Projekt Camp Valkyria som ett naturligt val för en slutgiltig etablering av en veterangård och anser att det finns flera starka skäl för detta.

SVF anser att en veterangårdsanläggning också bör användas för annan angelägen veteranverksamhet. Gården skulle på så sätt bli en resurs också när det gäller genomförandet av Sveriges veteranstrategi och annat prioriterat veteranarbete.

Trygghet och långsiktighet avseende finansiering och driftsform är helt avgörande för såväl framgång som nödvändigt ansvarstagande.

Synpunkter SVF

2.2.2 Utgångspunkter

Kopplat till Försvarsmaktens och de nationella veteran- och anhörigorganisationernas pågående analysarbete gällande ett vidgat veteranbegrepp och den fortsatta implementeringen av Sveriges veteranstrategi 2024–2030 är det viktigt att utvecklingen av en veterangård sker i nära samverkan mellan de etablerade nationella aktörerna på området.

2.2.3 Avgränsning

Utredningsuppdragets avgränsningar är förståeliga. Det finns dock goda skäl att betrakta en veterangård som en plattform och resurs även för annan angelägen veteranverksamhet. Till dessa hör de verksamheter som anges under rubriken, juridiskt och medicinskt stöd samt rådgivning.

Annat veteranarbete som med fördel kan bedrivas vid en veterangård är aktiviteter som främjar genomförandet av Sveriges veteranstrategi inom områdena stöd, erkänsla, kompetens samt forskning och utveckling.

En veterangård kan också utgöra en lämplig plats för veteraners återträffar, insatsförberedande utbildningar och aktiviteter, erfarenhetshanteringsarbete, riktade stödinsatser, anhörigverksamhet under pågående insatser, dokumentation och bevarande av Sveriges veteran- och insatshistoria, seminarier och workshops, veterankonferenser samt övrig veteranverksamhet.

En framtida veterangård bör ha samtliga internationella veterankategorier som sin primära målgrupp. Utöver dessa bör gården även i så stor utsträckning som möjligt göras tillgänglig för både militär och civil personal som har genomfört olika typer av nationella insatser och beredskapsuppdrag.

4.4.2 Veteranutredningens förslag om förstärkt stöd- och uppföljningsansvar för civila myndigheter

SVF välkomnar sedan länge civila veteraner som medlemmar. Förbundet ser ett stort värde i att bejaka utredningens förslag att civila veteraner från internationella insatser fullt ut bör kunna ta del av verksamheten. SVF ser det även som önskvärt att det på politisk nivå genomförs ett fortsatt arbete när det gäller förstärkt stöd- och uppföljningsansvar för civila myndigheter.

Svensk insatspersonal och veteraner utgör en resurs för staten som helhet. Det vill säga alla de utsändande myndigheterna. Det är numera vanligt att veteraner under sitt yrkesliv sänds ut genom mer än en utsändande myndighet och det kan vara svårt och ibland omöjligt att koppla uppkomna behov till en viss insats. Det ligger i statens intresse att främja en god och långsiktig hållbar personalförsörjning och en central del i detta är att kunna ta ett helhetsansvar för den utsända personalen.

7. Projekt Camp Valkyria – ett svenskt veteran- och anhörigcenter

SVF ser projektet som ett självklart och konkurrenskraftigt val för en slutgiltig etablering av en veterangård. Om en lösning med en temporär lokalisering och organisation blir aktuell i väntan på att Camp Valkyria tar över verksamheten är det av stor vikt att redan från början ha en tydlig och väl förankrad övergångsprocess på plats.

Camp Valkyria har särskilt goda möjligheter att bli en skräddarsydd plats för såväl veterangårdsverksamhet som annat viktigt veteranarbete. All den verksamhet som har tagits upp ovan kommer med rätt förutsättningar att kunna genomföras på Camp Valkyria på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Detta ligger i både enskilda veteraners, civilsamhällets och statens intresse. En sådan plats kan även inrymma arkiv, bibliotek, utställningar, forskningsmaterial och minnesföremål.

Camp Valkyria kommer att spela en samlande roll som främjar samverkan och förenar olika veterankategorier och utsändande myndigheter.

9.10 Alternativa former för organisering och finansiering av verksamheten

För att kunna säkerställa att en veterangård kan vara öppen och tillgänglig för såväl nuvarande som framtida veterankategorier bör den långsiktiga finansieringen inte vara knuten till Förordning (2013:880) om statsbidrag till organisationer som stöder veteransoldater och deras anhöriga. SVF förordar att statsbidraget till verksamheten bör kanaliseras via Kammarkollegiet. En ideell organisation av det slag som skisseras i utredningen kan med fördel ansvara för drift, verksamhet och förvaltning av statsbidraget.

Det kan inte nog betonas hur viktigt det är med en trygg, förutsägbar och långsiktig hållbar finansiering av en framtida veterangård med tillhörande verksamhet. Detta är avgörande för att säkerställa framgång och skapa förutsättningar för ett omfattande ideellt engagemang som staten drar stor nytta av, fortsatta investeringar av olika slag, anställning eller kontraktering av kärnpersonal samt ansvarsfull planering. Detta är även viktigt mot bakgrund av att behoven på området förutses öka med anledning av det svenska Nato-medlemskapet och nya kategorier av veteraner.

En framtida veterangård har alla förutsättningar att kunna utgöra ett skolboksexempel på smart och skräddarsydd svensk samverkan mellan staten (regering och myndigheter), civilsamhället och de berörda målgrupperna. Frågor om ägarskap, ansvarsutkrävande, finansiering och driftsform måste vara långsiktigt överenskomna bortom olika partsintressen.

Staten har höga förväntningar på sin insatspersonal och sina veteraner under pågående utlands- och beredskapsuppdrag. Det är därför en självklarhet att alla veteraner inkluderande samtlig försvarsmaktspersonal, kontinuerligt eller tidvis tjänstgörande, samt personal från alla övriga utsändande myndigheter som gjort insats internationellt i sin tur kan förvänta sig ett långsiktigt ansvarstagande och finansiering från staten när det gäller den framtida, emotsedda veterangården.